

NORSK KATOLSK BISPERÅD

LITURGIKOMMISJONEN

Endringer i litaniet til den hellige Josef

Pave Frans fastsatte i 2020 at det liturgiske året fra 8. desember 2020 til 8. desember 2021 skulle være et år til ære for den hellige Josef, «for å styrke vår kjærlighet til denne store helgen, oppmuntre oss til å påkalle hans forbønn og etterlikne hans dyder og iver» (*Patris corde*). I denne anledning har Vatikanets sakraments- og gudstjenestekongresjon i brev datert 1. mai 2021 – på minnedagen for den hellige Josef, håndverkeren – føyet til sju nye påkallelser, godkjent av pave Frans, til bruk i litaniet til den hellige Josef. Liturgikommisjonens arbeidsutvalg har oversatt de nye påkallelsetene til norsk og gjort noen mindre justeringer i foreliggende oversettelse av St. Josef-litaniet.

Om litanier i de liturgiske bøker

Bruken av litanier går langt tilbake i Kirkens historie. Etter en voldsom oppblomstring i antall litanier på 1500-tallet, ofte med blandet kvalitet, har Kirken anbefalt et fåtall litanier til offisiell liturgisk bruk. I dag inngår seks til sju slike litanier, alt etter tellemåten, i den romerske ritus' liturgiske bøker, her i historisk-kronologisk rekkefølge:

1. Allehelgenslitaniet (går tilbake til slutten av 500-tallet)
2. Litaniet til Jesu hellige navn (går tilbake til 1400-tallet)
3. Den salige Jomfru Marias litani.

I praksis, enten:

a) Det lauretanske litani, med opphav fra valfartsstedet Loreto, først godkjent av pave Sixtus V i 1587, kjent i bruk allerede i 1558. Tre nye påkallelser innført av pave Frans i juni 2020.

eller:

b) Litani fra Ritual for kroning av et bilde av den salige Jomfru Maria (*Ordo coronandi Imaginem Beatae Mariae Virginis*, 1981)

4. Litaniet til Jesu hellige hjerte (godkjent til offentlig bruk av pave Leo XIII i 1899)
5. Litaniet til den hellige Josef (godkjent av pave Pius X i 1909)
6. Litaniet til Jesu allerhelligste blod (godkjent av pave Johannes 23. i 1960)

Av disse seks-sju offisielle litanier er følgende fire oversatt til norsk i *Bønnebok for Den katolske kirke* (St. Olav Forlag, 1990):

1. Allehelgenslitaniet, s. 459 ff,
3. Litani til Guds Mor – (a) Det lauretanske litani, s. 349 ff.
4. Litani til Jesu hellige hjerte, s. 284 ff,
5. Litaniet til den hellige Josef, s. 377 ff

I en eldre bønnebok fra 1944 (*Bønnebok for katolske kristne*, Det Apostoliske Vikariat, Oslo) var alle samtidens offisielle litanier trykket, deriblant også:

2. Litani til Jesu hellige navn, s. 147 ff

De sju nye påkallelser i St. Josef-litaniet

De sju nye påkallelssene som pave Frans har godkjent som tilføyelser til St. Josef-litaniet er hentet fra to andre pavers skrifter utenom hans egne:

- Frelserens vokter (*Custos Redemptoris*) – fra St. Johannes Paul II
- Kristi tjener (*Serve Christi*) – fra St. Paul VI
- Frelsens tjener (*Minister salutis*) – fra St. Joh. Krysostomos, hos St. Johannes Paul II
- Støtte i vanskeligheter (*Fúlcimen in difficultáibus*) – fra pave Frans i *Patris Corde*
- De landflyktiges vern (*Patróne éxsulum*) – fra pave Frans i *Patris Corde*
- De undertryktes vern (*patróne afflictórum*) – fra pave Frans i *Patris Corde*
- De fattiges vern (*Patróne páuperum*) – fra pave Frans i *Patris Corde*

Justeringer i foreliggende oversettelse

I tillegg til å oversettelse de sju nye påkallelssene, er det også gjort noen mindre justeringer i foreliggende oversettelse fra 1990 (*Bønnebok for Den katolske kirke*): Påkallelsenes rekkefølge er endret slik at den alltid følger den latinske originaltekst, påkallelser og enkelte ord som manglet i 1990-versjonen er føyet til, og påkallelssene der Josefs navn nevnes er noe endret. I tillegg er kollektbønnen til sist byttet ut med den som hører til litaniets latinske original.

Valgmulighetene ved litaniets innledning og avslutning (se til slutt nedenfor) er dessuten markert i vedleggets norske versjon av litaniet. I den latinsk-norsk teksten nedenfor er nye påkallelser markert med rødt.

Litani til den hellige Josef på latin og norsk (nye påkallelser fra 2021 i rødt)

Fúlcimen in difficultáibus,	ora pro nobis.	Støtte i vanskeligheter,	be for oss.
Solátium miserórum,	ora pro nobis.	De ulykkeliges trøst,	be for oss.
Spes ægrotántium,	ora pro nobis.	De sykes håp,	be for oss.
Patróne éxsulum,	ora pro nobis.	De landflyktiges vern,	be for oss.
Patróne afflictórum,	ora pro nobis.	De undertryktes vern,	be for oss.
Patróne páuperum,	ora pro nobis.	De fattiges vern,	be for oss.
Patróne moriéntium,	ora pro nobis.	De døendes vern,	be for oss.
Terror dæmónum,	ora pro nobis.	Demonenes skrek,	be for oss.
Protéctor sanctæ Ecclésiæ,	ora pro nobis.	Den hellige Kirkes beskytter,	be for oss.
 Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, parce nobis, Dómine.	 Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, exáudi nos, Dómine.	 Guds lam, som tar bort verdens synder, skån oss, Herre.	 Guds lam, som tar bort verdens synder, bønnhør oss, Herre.
 Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis.	 ¶. Constituit eum dóminum domus suæ. R. Et príncipem omnis possessiónis suæ.	 Guds lam, som tar bort verdens synder, miskunn deg over oss.	 ¶. Han satte ham til herre over sitt hus. R. Og gav ham herredommme over alt han eier.
Orémus.	 Deus, qui ineffábili providéntia beátum Ioseph, sanctissimæ Genitricis tuæ sponsum elígere dignátus es, præsta, quásumus, ut, quem protectórem venerámur in terris, intercessórem habére mereámur in cælis. Qui vivis et regnas in sécula sæculórum.	La oss be.	Gud, etter ditt ufattelige forsyn har du i nåde valgt den salige Josef til brudgom for din hellige mor. Gi oss, vi ber deg, å ha som forbeder i himmelen ham som vi her på jorden ærer som vår beskytter. Du som lever og råder i all evighet.
 R. Amen.	 <i>Pro Supplicatione ad Deum in capite Litaniarum et Conclusione eligi possunt formulae A vel B pro Litaniis Sanctorum in CALENDARIUM ROMANUM ex Decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticanii II instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum, Typis Polyglottis, Vaticanis 1969, pp. 33 et 37 propositis.</i>	 R. Amen.	Ved bønnfallelsen av Gud i begynnelsen av litaniet og i avslutningen kan man velge formular A eller B fra allehelgenslitaniet, slik det står på s. 33 og 37 i CALENDARIUM ROMANUM, nyutformet ifølge dekret fra Det høyhellige økumeniske annet vatikankonsil, promulgert med pave Paul VI's autoritet, Typis Polyglottis, Vatikanet 1969.

For Liturgikommisjonen,

Sigurd Hareide, sekretær

To vedlegg:

Litani til den hellige Josef – A4-format, to ark
 Litani til den hellige Josef – A5-hefte